

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до навчального плану

Код та найменування спеціальності: 205 Лісове господарство

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) рівень

Спеціалізація лісознавство і лісівництво, лісові культури та фітомеліорація

Освітня програма: докторська програма

Форма навчання: денна, заочна

Загальний обсяг у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та строк навчання: 38 Кредитів ECTS, 4 роки

Навчальний план затверджений Вченою радою Українського ордена «Знак Пошани» науково-дослідний інституту лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького (протокол № 4 від 14 червня 2016 р.)

Відповідність вимогам стандарту вищої освіти (в разі наявності)

Відповідність вимогам професійного стандарту (в разі наявності)

Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання: другий (освітньо-професійний) рівень, ступінь магістра за спеціальністю 205 Лісове господарство

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування навчальних дисциплін, практик
I. Цикл дисциплін загальної підготовки		
1.1 Нормативна частина (обов'язкові навчальні дисципліни)		
Здобувач повинен уміти: - сприймати і розуміти монологічні та діалогічні висловлювання носіїв мови в межах фахової, наукової та ситуативної тематики на рівні 85–90% інформації при темпі висловлювання 100–120 слів на хвилину; - самостійно готувати повідомлення про проблему, мету, методи та засоби дослідження, експеримент, опрацювання даних, висновки та інші аспекти наукової роботи; - мати навички діалогічного мовлення для ведення наукової дискусії; - швидко ознайомлюватися з тематикою наукового матеріалу та	Здобувач повинен знати: - особливості мови і стилю в теорії і практиці перекладу наукової та фахової лісогосподарської літератури; - поняття перекладу, еквівалент і аналог, перекладацькі трансформації, контекстуальні заміни, багатозначність слів, співпадання і розбіжності значень інтернаціональних слів, «хибні друзі перекладачів» тощо; - основні проблеми контрастивної стилістики іноземної мови, зокрема стосовно наукового мовлення у сфері лісового господарства, - теоретичні засади анотування й	Іноземна мова

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування навчальних дисциплін, практик
стисло давати характеристику загального уявлення про його зміст та змістову цінність інформації, просліджувати розвиток теми і загальну аргументацію та розуміти головні положення змісту; - за одну академічну годину письмово перекладати (зі словником) 2500 друкованих знаків оригінального фахового тексту, для усного перекладу – 4000–4500 друкованих знаків; - складати іноземною мовою анотації та реферати до наукових статей, доповідей, матеріалів дослідження тощо; - періодично виконувати письмові лексичні і граматичні вправи, складати плани чи конспекти до прочитаного, викладати зміст прослуханого чи прочитаного тексту у письмовому вигляді, писати доповіді і повідомлення, приватні та ділові листи, інші види документації (заявки на участь у конференції, стислий біографічний нарис тощо); - спілкуватися в іншомовному науковому і професійному середовищах; - працювати спільно з дослідниками з інших країн.	реферування, такі як призначення, структура та особливості мови анотації і реферату, види анотацій (описова, реферативна) і реферату (реферат-конспект, реферат-резюме, оглядовий реферат).	
Здобувач повинен уміти: - розкривати сутність і предмет філософії, історія філософії, філософія науки; - аналізувати соціально-політичні позиції, практику суспільного розвитку на основі знання понять, принципів, законів і категорій; - ефективно застосовувати знання щодо формування світогляду дослідника, створення сучасної наукової теорії, висування гіпотез, ідей, обґрунтування фундаментальних фактів, одержання істинного знання; - орієнтуватися у сукупності різних	Здобувач повинен знати: - теорію та практику філософського мислення; - основний зміст усіх розділів курсу (історія філософії, онтологія, гносеологія, філософія науки); - основні напрямки, тенденції сучасної світової філософії, ідеали та норми дослідницької діяльності; - основні фундаментальні проблеми сучасної науки; - евристичні можливості наукового знання; - основні ідеї видатних мислителів	Філософія

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування навчальних дисциплін, практик
думок, концепцій, вірувань та цінностей, вести діалог, дискутувати щодо засад життєдіяльності людини, а також формувати і аргументувати власну світоглядну позицію при вирішенні складних наукових та суспільних проблем.	вітчизняної та світової філософії, зміст та суть рекомендованих першоджерел.	
Здобувач повинен уміти: - організовувати та проводити наукові дослідження; - творчо працювати; - працювати з науковою літературою, оформлювати бібліографічний опис літературних джерел. - виявляти проблему, формулювати наукову гіпотезу, обґрунтовувати тему, мету, об'єкт, предмет і завдання наукового дослідження; - складати план і методику досліджень, організувати їхнє виконання; - оптимально організувати дані для подальшого комп'ютерного аналізу; - оформляти результати наукових досліджень у вигляді звіту, статті, дисертації; - впроваджувати результати наукового пошуку.	Здобувач повинен знати: - сутність, етапи та методи проведення наукових досліджень; - поняття «наука», «факт», «гіпотеза», «теорія», «концепція», «закони та закономірності»; - основи системного підходу та системного аналізу у наукових дослідженнях; - специфіку фундаментальних і прикладних наук; - специфіку лісової науки; - емпіричні, теоретичні та методологічні основи науки; - шляхи пошуку необхідної інформації в мережі Інтернет; - правила та методичні підходи до оформлення текстових документів, таблиць, формул, графіків комп'ютерними засобами.	Методологічні основи наукових досліджень
Здобувач повинен уміти: - працювати з сучасними бібліографічними і реферативними базами даних, а також наукометричними платформами, такими як Web of Science, Scopus та ін.; - застосовувати засоби автоматизованого перекладу для роботи з іншомовними джерелами; - використовувати Інтернет-засоби для встановлення і підтримки наукових контактів; - дотримуватися етики у використанні засобів інформаційно-комунікаційних технологій; - дотримуватись правових норм	Здобувач повинен знати: - основні засади та принципи написання статей, тез доповідей, рефератів тощо; - ефективні інструменти пошуку інформаційних джерел в мережі Інтернет; - сучасні бібліографічні і реферативні бази даних, наукометричні платформи (Web of Science, Scopus та ін.); - основи (принципи) комп'ютерної етики; - правила цитування та посилання на використані джерела, правила оформлення бібліографічного списку.	Публікаційна активність і наукометричні бази даних

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування навчальних дисциплін, практик
щодо використання електронної інформації, зокрема інформації, розміщеної в мережі Інтернет.		
II. Цикл дисциплін професійної підготовки		
2.1 Нормативна частина (обов'язкові дисципліни)		
Здобувач повинен уміти: - застосовувати комплекс методичних лісівничих підходів для проведення наукових досліджень, самостійно проводити польові і камеральні лісівничі дослідження; - провести лісівничий опис насадження, визначити і описати тип лісорослинних умов, тип деревостану, тип лісу, провести облік природного поновлення; - пояснити причини і наслідки зміни деревних порід; - встановити потребу деревостанів у проведенні в них рубок; - застосовувати наближені до природи методи ведення лісового господарства в різних лісорослинних регіонах України, на радіоактивно забруднених територіях, у районах інтенсивного техногенного впливу; - розробляти заходи щодо підвищення продуктивності, якості та біологічної стійкості лісових екосистем; - аналізувати одержані дані.	Здобувач повинен знати: - природу лісових насаджень, морфологію лісу, взаємозв'язки між компонентами лісостану та факторами довкілля, вплив екологічних факторів на ріст і розвиток лісових фітоценозів; - значення лісів у сучасних умовах для народного господарства та задачі лісівництва у справі поліпшення екологічних умов лісових і прилеглих територій; - принципи взаємодії лісу і екологічних факторів середовища; - засади лісової типології, її значення для ведення лісового господарства; - закономірності відновлення росту і формування лісових насаджень, шляхи забезпечення природного лісовідновлення та закономірності лісозмін; - види користування лісом, поділ лісів за їх функціональним призначенням та особливості ведення лісового господарства в залежності від встановленої категорії лісів; - теорію і практику рубок головного користування, сучасну класифікацію способів головних рубок та їх застосування у відповідності з діючими нормативами; - технологічні схеми проведення головних рубок на базі сучасної техніки, способи сприяння природному відтворенню лісів; - теорію і практику рубок формування та оздоровлення лісів, порядок проведення лісогосподарських заходів, спрямованих на підвищення	Лісознавство та лісівництво

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування навчальних дисциплін, практик
	продуктивності деревостанів, збереження біорізноманіття лісів, їх оздоровлення і посилення захисних, санітарно-гігієнічних, оздоровчих та інших функцій шляхом проведення рубок формування та оздоровлення лісів; - поняття про продуктивність лісу та шляхи її підвищення; - засади, принципи і механізми запровадження наближеного до природи лісівництва в лісах України; - основні методичні підходи для проведення лісівничих досліджень.	
Здобувач повинен уміти: - обґрунтувати на лісотипологічних засадах лісокультурну справу, біологічні особливості, закономірності розвитку, росту і формування штучних насаджень різних типів, видів та цільового призначення; - вирощувати садивний матеріал основних лісотвірних порід України; - створювати і вирощувати культури основних лісотвірних порід України; - застосовувати набуті знання для поліпшення породного складу та продуктивності штучних деревостанів; - користуватись різноманітними методиками для успішного відновлення продуктивності порушених територій; - проводити розрахунок робіт із відновлення порушених територій залежно від виду порушень та форм рельєфу; - оцінити придатність порушених земель для лісової, рекреаційної чи сільськогосподарської рекультивації; - розробляти проекти із	Здобувач повинен знати: - основи лісонасінної справи та технології створення лісонасінної бази; - особливості вирощування лісового і декоративного садивного матеріалу; - особливості заліснення лісокультурних площ у різних регіонах України; - основні фактори, види та ступінь порушення ґрунтового покриву та рослинного вкриття; - способи та етапи проведення рекультиваційних заходів залежно від впливу промислового виробництва; - напрями рекультивації та цільового використання пост техногенних територій; - видовий склад рослинного вкриття, який може використовуватись з метою формування продуктивних фітоценозів; - основні методи оцінки ефективності проведення рекультиваційних заходів; - особливості антропогенних змін компонентів ландшафту та їх впливу на фітоценотичний	Лісові культури, фітомеліорації та рекультивація порушених земель

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування навчальних дисциплін, практик
рекультивациі порушених територій та формування фітоценозів-меліорантів; - встановити рівень антропогенізації біогеоценозів за станом зв'язків в екологічній системі. Складати прогнози розвитку рослинного покриву в напрямках антропогенізації і синантропізації; - використовувати теоретичні знання для підбору асортименту рослин в різних типах функціональних ландшафтів; здійснювати моделювання фітоценозів-меліорантів; - вирішувати питання створення і формування екологічно ефективних антропотолерантних фітоценозів; - здійснювати розрахунки необхідної кількості фітомеліоративних насаджень для оптимізації антропогенного середовища; - визначати фітомеліоративну ефективність рослинного покриву; - розробляти заходи етико-естетичної, рекреаційної, архітектурно-планувальної та інших видів фітомеліорації.	покрив; - закономірності формування насаджень в умовах антропогенних і техногенних ландшафтів; - методи екологічного прогнозування; конструкцію, агротехніку і прийоми формування фітомеліоративних насаджень; - принципи створення фітомеліоративних насаджень на порушених територіях.	
Здобувач повинен уміти: - провести відбір, паспортизацію та інвентаризацію об'єктів постійної лісонасінної бази основних аборигенних та інтродукованих лісотвірних порід; - спланувати та організувати заходи зі створення об'єктів постійної лісонасінної бази та догляду за ними; - закласти та провести дослід з вивчення мінливості та оцінки селекційного матеріалу.	Здобувач повинен знати: - методи відбору та оцінки селекційного матеріалу; - методи збереження генофонду, створення та експлуатації об'єктів постійної лісонасінної бази основних аборигенних та інтродукованих лісотвірних порід; - методи оцінки результатів інтродукції; - методики вивчення мінливості лісових деревних рослин; - статистичні методи, які використовуються для оцінки селекційного матеріалу.	Лісова селекція
2.2 Варіативна частина (дисципліни індивідуального вибору аспіранта)		
Здобувач повинен уміти: - діагностувати причини	Здобувач повинен знати: - біоекологічні особливості	Інтегрований захист лісу

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування навчальних дисциплін, практик
пошкодження чи ураження лісу шкідливими організмами, абіотичними та антропогенними чинниками; - приймати рішення стосовно необхідності застосування заходів захисту лісу; - вчасно й вірно застосовувати заходи захисту лісу.	найбільш поширених фітофагів і збудників хвороб лісу; - особливості поширення, розвитку та шкідливості абіотичних, біотичних і антропогенних чинників залежно від лісорослинних умов і структури насаджень; - способи діагностики причин пошкодження чи ураження лісових насаджень, прогнозування наслідків та визначення доцільності здійснення захисних заходів; - прийоми та технології застосування заходів захисту лісу.	
Здобувач повинен уміти: - проводити польові дослідження ґрунтів, оцінювати їх лісорослинні властивості, давати рекомендації по їх покращенню; - виконувати закладення ґрунтових розрізів, виділяти ґрунтові горизонти, робити опис ґрунтових профілів, визначити морфологічні ознаки і встановлювати по ним типи ґрунтів; - проводити лабораторно-аналітичні дослідження з визначення ґрунтових показників; - читати і складати ґрунтові карти і агрохімічні картограми; - призначати заходи щодо підвищення родючості ґрунтів.	Здобувач повинен знати: - лісорослинні властивості ґрунтів, раціональне використання та шляхи підвищення їх родючості; - морфологічні ознаки ґрунтів і їх характеристику. Будову ґрунтового профілю. Генетичні горизонти, їх назву і позначення; - методики закладання ґрунтових розрізів, напіврозрізів і прикопок; - методики та ДСТУ для лабораторно-аналітичного вивчення ґрунтових зразків; - методики складання ґрунтових карт і картограм; - вплив лісогосподарських заходів на ґрунт, ґрунтоутворювальний процес і лісорослинні властивості ґрунтів; - екологічні основи охорони ґрунтів; - особливості застосування добрив на лісогосподарських об'єктах.	Лісове ґрунтознавство
Здобувач повинен уміти: - визначати стан лісових екосистем та їх динаміку із застосуванням загальноприйнятих методів спостережень; - уміти застосовувати реляційні системи управління базами даних, географічні інформаційні системи та інформаційні ресурси	Здобувач повинен знати: - теоретичні та практичні засади моніторингу лісових екосистем; - теоретичні основи застосування реляційних систем управління базами даних, географічних інформаційних та інформаційно-пошукових систем в управлінні лісовим господарством;	Моніторинг лісів та інформаційні системи

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування навчальних дисциплін, практик
лісівничого спрямування у сполученні з галузевими базами даних для підтримки прийняття рішень в управлінні лісовими ресурсами; - проводити аналіз і прогнозувати стан лісових екосистем з врахуванням їх природної та антропогенної динаміки.	- методи спостережень, аналізу і прогнозу стану лісових екосистем.	

Керівник проектної групи
(гарант освітньо-наукової програми),
директор УкрНДЛГА, д.с.-т.н., проф., чл-кор. НААН

[Handwritten signature]

В. П. Ткач